

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 283/2013-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. septembra 2013 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka v konaní o sťažnosti J. Č. a B. Č., obaja bytom B., zastúpených advokátom Mgr. M. Z., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 115/2008 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Č. a B. Č. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 115/2008 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 115/2008 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. J. Č. a B. Č. **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie každému z nich v sume po 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava IV je **p o v i n n ý** uhradiť J. Č. a B. Č. trovy právneho zastúpenia v sume 349,87 € (slovom tristoštyridsaťdeväť eur a osemdesiatšedem centov) na účet ich právneho zástupcu Mgr. M. Z., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2013 doručená sťažnosť J. Č. a B. Č., obaja bytom B. (ďalej len „sťažovatelia), zastúpených advokátom Mgr. M. Z., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 115/2008.

Sťažovatelia okrem iného v sťažnosti uviedli:

«M. H. žalobou zo dňa 1. 4. 2008 (doručenou na súd dňa 25. 4. 2008) zažaloval sťažovateľov o určenie, že nie sú vlastníkami pozemku p. č. 23 v katastrálnom území D. (ďalej len „Pozemok“). Táto žaloba je vedená na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 7C 115/2008.

Namietame, že Okresný súd Bratislava IV je v tomto konaní nečinný a spôsobil viacero prieťahov v konaní...

Celkovo došlo v konaní k prieťahom v trvaní najmenej 50 mesiacov, t. j. najmenej 4 roky a 2 mesiace...

Poukazujeme na skutočnosť, že vec nie je skutkovo vôbec zložitá (najmä neexistuje naliehavý právny záujem na podaní žaloby; toto súd mohol a mal hneď posúdiť), pričom do dnešného dňa sa nezačalo vo veci riadne konať.

Sťažovatelia podali dňa 11. 5. 2011 predsedovi súdu žiadosť o urýchlené konanie vo veci, v ktorej sa sťažovatelia sťažovali na prieťahy v konaní. Listom zo dňa 18. 5. 2011 predseda súdu pripustil prieťahy v konaní, pričom ubezpečil sťažovateľov, že vo veci bude zjednaná náprava. Vzhľadom na uvedený priebeh konania na súde však treba konštatovať, že k zjednaniu nápravy nedošlo, a preto sťažnosť predsedovi súdu nespĺnila sledovaný účel...

Súdne konanie trvá od podania návrhu takmer 5 rokov bez toho, aby sa právoplatne skončilo, ba dokonca bez toho, aby sa vo veci pojednávalo o veci samej. Sťažovatelia vlastným konaním či pasivitou k prieťahom nijako neprispeli. Doterajšia dĺžka konania je dokonca neprimeraná na právoplatné rozhodnutie, a nielen na doteraz vykonané úkony. Sme toho názoru, že primeraná doba na vykonanie nevyhnutných a potrebných úkonov zo strany súdu na zabezpečenie doterajšieho stavu konania je maximálne 6 mesiacov.

Predmetom súdneho konania je v podstate určenie, či sťažovatelia sú vlastníkami Pozemku (kde sú i ako vlastníci zapísaní v katastri nehnuteľnosti) alebo nie. Sťažovatelia sa bez svojej viny nachádzajú už 5 rokov v právnej neistote, či im zostane alebo nezostane vlastnícke právo k Pozemku.

Sťažovatelia sú zároveň 5 rokov obmedzení v nakladaní s týmto Pozemkom. Na liste vlastníctva č. 1013 vedenom Správou katastra... je pri Pozemku vyznačená poznámka o prebiehajúcom súdnom spore o určenie vlastníckeho práva k Pozemku. Tento Pozemok teda Sťažovatelia ani reálne nemôžu prediť.

Navyše, prieťahy v tomto konaní majú vplyv na dĺžku konania vedeného na Okresnom súde Bratislava IV, sp. zn. 23C 137/2008. Sťažovatelia sa v tomto konaní totiž domáhajú vypratania Pozemku voči M. H., R. S. a L. B. Toto konanie, sp. zn. 23C 137/2008

však bolo prerušené do právoplatného skončenia veci prejedávanej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 7C 115/2008, a to uznesením súdu zo dňa 24. 4. 2009...

V neposlednom rade treba zdôrazniť, že hodnota Pozemku predstavuje cca. 66.680,- Eur (cca. 2.000.000,- Sk) (vychádzajúc z informácie poskytnutej Národnou asociáciou realitných kancelárii Slovenska zo dňa 12. 11. 2008)...

Preto možno urobiť záver o tom, že takýmto postupom Okresného súdu Bratislava IV došlo a stále dochádza aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na pokojné užívanie ich majetku (Pozemku) v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu k Dohovoru...

V neposlednom rade poukazujeme na pokročilý vek sťažovateľov (ročník 1948 a 1949) a ich závažnejšie zdravotné problémy. Sťažovatelia sa dokonca obávajú, že sa svojho práva na užívanie ich majetku (Pozemku) v dôsledku prieťahov na Okresnom súde Bratislava IV na všeobecnom súde vôbec nedožijú...»

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd vyslovil porušenie nimi označených základných a iných práv postupom okresného súdu v namietanom konaní, prikázal okresnému súde vo veci konať bez zbytočných prieťahov a priznal každému z nich finančné zadost'učinenie v sume 19 500 € a náhradu trov konania.

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 283/2013-17 z 29. mája 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľov v časti namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 115/2008 a v ostatnej časti ich sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3237/2013 z 18. júla 2013, v ktorom uviedol prehľad jednotlivých úkonov

okresného súdu v namietanom konaní a ústavnému súdu navrhol, aby „sťažnosť... ako nedôvodnú zamietol“.

Okresný súd vo vyjadrení z 18. júla 2013 a právny zástupca sťažovateľov vo vyjadrení z 30. júla 2013 ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, preto ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovatelia zároveň namietali aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza

zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre

sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet posudzovaného konania, v ktorom sa navrhovateľ pôvodne domáhal voči sťažovateľom (ako odporcom a v katastri nehnuteľností evidovaným vlastníkom nehnuteľnosti) určenia, že nie sú vlastníkami nehnuteľnosti, a následne určenia, že vlastníkom nehnuteľnosti je Slovenská republika, nie je možné hodnotiť po skutkovej ani právnej stránke za zložitý.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v posudzovanom konaní vedenom okresným súdom nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovatelia mohli prispieť ku vzniku priet'ahov v posudzovanom konaní.

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Z obsahu sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 7 C 115/2008 (ktorý bol ústavným súdom vyžiadaný) vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 7 C 115/2008 sa začalo 25. apríla 2008 doručením návrhu navrhovateľa M. H. smerujúceho proti sťažovateľom ako odporcom a navrhovateľ sa ním domáhal určenia, že odporcovia nie sú vlastníkami pozemkov vedených na liste vlastníctva č. 1013 pre katastrálne územie D.

Okresný súd v priebehu roku 2008 (t. j. počas ôsmich mesiacov od začatia konania) vykonal prvotné úkony vo veci (22. mája 2008 vyzval sťažovateľov na vyjadrenie k návrhu, 12. augusta 2008 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, uznesením z 22. októbra 2008 zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku a následne

po zaplattení poplatku uznesením z 5. decembra 2008 svoje uznesenie o zastavení konania zrušil).

V priebehu celého roka 2009 okresný súd rozhodoval o dvoch procesných návrhoch navrhovateľa (o návrhu na pripustenie zmeny návrhu doručenom 23. februára 2009, ktorým sa navrhovateľ domáhal bez zmeny okruhu účastníkov konania určenia, že vlastníkom spornej nehnuteľnosti je Slovenská republika, a o návrhu na pripustenie vstupu h... do konania na strane navrhovateľa doručenom súdu 30. apríla 2009). Okresný súd pripustil zmenu návrhu 23. marca 2009 a 13. októbra 2009 uznesením rozhodol o nepripustení h... do konania na strane navrhovateľa. Na pojednávaniach nariadených v roku 2009 nedošlo k meritórnemu prerokovaniu návrhu (pojednávanie 23. marca 2009 bolo odročené pre zdravotné ťažkosti právnej zástupkyne navrhovateľa na 18. máj 2009, následne bol termín pojednávania zmenený na 13. júl 2009, keď sa pojednávanie uskutočnilo, ale pre nedoručenie vyjadrenia h... k návrhu navrhovateľa na jeho vstup do konania na strane navrhovateľa, ktoré bolo doručené súdu nasledujúci deň 14. júla 2009, bolo odročené bez meritórneho prerokovania veci). H... podaním doručeným 14. júla 2009 okrem oznámenia nesúhlasu so vstupom do konania podrobne popísalo s označením dôkazov vývoj vlastníckych vzťahov k spornej nehnuteľnosti, poukázalo na zmätočnosť návrhu a nedostatok právneho základu pre určenie vlastníctva, ako sa ho domáha navrhovateľ.

V roku 2010 okresný súd písomne vyhotovil a doručoval svoje uznesenie o pripustení zmeny návrhu z 23. marca 2009, nariadil vo veci pojednávanie na 16. jún 2010, ktoré bolo odročené bez meritórneho prerokovania veci pre ospravedlненú neprítomnosť zástupkyne navrhovateľa. Ďalší termín pojednávania bol nariadený na 7. október 2010, ktorý bol zrušený z dôvodu zmeny zákonného sudcu.

V roku 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 26. máj 2011, ktoré však následne zrušil z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne na materskú dovolenku. Ďalšie pojednávanie nariadil okresný súd na 10. október 2011, na ktorom boli prítomní všetci účastníci konania, ale k meritórnemu prerokovaniu veci nedošlo. Pojednávanie bolo odročené na základe vyjadrenia právnej zástupkyne navrhovateľa, že do 15 dní označí ďalších účastníkov

konania. Právna zástupkyňa navrhovateľa podaním doručeným okresnému súdu 4. novembra 2011 rozšírila svoj návrh o dvoch účastníkov na strane odporcov.

V priebehu roku 2012 sa všetky úkony okresného súdu týkajú rozhodovania o procesnom návrhu navrhovateľa na pripustenie vstupu dvoch nových odporcov do konania (uznesením z 1. februára 2012 okresný súd nepripustil vstup dvoch nových odporcov do konania z dôvodu, že tak, ako boli označení navrhovateľom, ide o neexistujúce subjekty. Toto uznesenie bolo na odvolanie navrhovateľa zrušené uznesením Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2012 z dôvodu, že okresný súd sa vadu v označení odporcov mal pokúsiť odstrániť výzvou adresovanou navrhovateľovi, navrhovateľ následne na výzvu okresného súdu z 20. augusta 2012 podaním doručeným 13. septembra 2012 odstránil vadné označenie odporcov, ktorých vstup navrhoval, okresný súd uznesením z 29. októbra 2012 pripustil vstup h...a m... do konania ako odporcov v 3. a vo 4. rade a vyzval ich na vyjadrenie k návrhu).

Vyjadrenie odporcu v 3. rade – h... bolo okresnému súdu doručené 20. decembra 2012 (v ktorom opakovane uviedol skutočnosti uvedené už v jeho vyjadrení doručenom okresnému súdu 14. júla 2009 a navrhol návrh zamietnuť ako nedôvodný). Okresný súd dal pokyn na doručenie tohto vyjadrenia ostatným účastníkom 4. januára 2013. Vyjadrenie odporcu vo 4. rade – m... bolo okresnému súdu doručené 10. januára 2013 (v ktorom poukázal na to, že v návrhu nie je navrhovateľom uvedený žiadny dôvod, prečo návrh smeruje proti odporcovi vo 4. rade, a navrhol návrh zamietnuť).

Po doručení sťažnosti ústavnému súdu 11. apríla 2013 bolo podľa vyjadrenia okresného súdu vo veci nariadené pojednávanie na 6. jún 2013, ktoré sa nekonalo z dôvodu, že spis sa nachádzal na ústavnom súde. Predmetné pojednávanie bolo okresným súdom nariadené 6. mája 2013 v deň datovania listu, ktorým okresný súd predložil spis sp. zn. 7 C 115/2008 ústavnému súdu.

Sťažovatelia v sťažnosti poukazujú na dlhé časové intervaly medzi jednotlivými úkonmi okresného súdu vo veci a neefektívnosť týchto úkonov, na to, že konanie sa začalo

25. apríla 2008, ako aj na to, že konanie vo veci trvá takmer 5 rokov, a pritom dosiaľ nedošlo ani len k meritórnemu prerokovaniu veci na pojednávaní a dosiaľ nie je meritórne rozhodnutá.

Posudzované konanie, ktoré začalo 25. apríla 2008 v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu 11. apríla 2013, trvalo takmer 5 rokov, nebolo právoplatne ukončené a z priebehu konania vyplývajúceho z obsahu príslušného súdneho spisu je zrejmé, že vo veci sa neuskutočnilo jediné pojednávanie, na ktorom by bola vec meritórne prerokovaná.

Ústavný súd sa po oboznámení s doterajším priebehom posudzovaného konania konštatuje, že uvedené trvá viac ako 5 rokov, doteraz nebolo vo veci vykonané jediné pojednávanie, na ktorom by došlo k meritórnemu prerokovaniu veci, a okresný súd dosiaľ vo veci nerozhodol. Ústavný súd ďalej konštatuje, že postup okresného súdu v posudzovanom konaní charakterizujú opakované prieťahy prejavujúce sa v dlhých časových odstupoch medzi jednotlivými úkonmi okresného súdu, ako aj v neefektívnych úkonoch (v roku 2009 okresný súd o návrhu na pripustenie vstupu ďalšieho účastníka do konania na strane navrhovateľa doručenom 30. apríla 2009 rozhodol až uznesením z 13. októbra 2009, v roku 2010 a 2011 boli nariadené štyri pojednávania, pričom dve boli zrušené pre zmenu zákonného sudcu, resp. odchodu zákonnej sudkyne na materskú dovolenku, a na dvoch nebola vec prerokovaná z dôvodov na strane navrhovateľa, v roku 2012 postup okresného súdu charakterizuje neefektívna činnosť prejavujúca sa v zmätočnom rozhodovaní o pripustení ďalších účastníkov do konania na strane odporcov a v roku 2013 bol okresný súd až do doručenia sťažnosti ústavnému súdu úplne nečinný).

Ústavný súd preto uzatvára, že v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

Ústavný súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a prikázal krajskému súdu, aby vo veci konal bez prietáhov. Ústavný súd prikázal krajskému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov aj vzhľadom na to, že jeho skorším nálezom takýto príkaz krajskému súdu uložený nebol.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia žiadali o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 19 500 € pre každého z nich z dôvodov uvedených v sťažnosti poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadost'učinenia.

Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € každému zo s'ťažovateľov za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal na celkovú dobu posudzovaného súdneho konania a jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých priet'ahoch v posudzovanom konaní.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. S'ťažovatelia boli vo veci úspešní, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vznikol s'ťažovateľom nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby poskytnuté v roku 2013 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie s'ťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky, a to každý úkon po 65,08 € (základná sadzba tarifnej odmeny predstavujúca 1/16 z výpočtového základu 781 € t. j. 130,16 € znížená o 50 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“), čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje pre jedného s'ťažovateľa sumu 145,78 €. Vzhľadom na to, že advokát s'ťažovateľov je platiteľom dane z pridanej hodnoty, k trovám právneho zastúpenia jedného s'ťažovateľa je potrebné pripočítať daň z pridanej hodnoty 20 % v sume 29,156 €, čo spolu predstavuje trovy právneho zastúpenia jedného s'ťažovateľa v sume 174,936 €. V prípade

dvoch sťažovateľov tvorí úhrada trov právneho zastúpenia celkovo sumu 2 x 174,936 €, t. j. spolu 349,87 €.

Podanie právneho zástupcu sťažovateľov doručené ústavnému súdu faxom 30. júla 2013 a poštou 2. augusta 2013 nevyhodnotil ústavný súd podľa jeho obsahu ako podanie relevantné na rozhodnutie vo veci samej, preto odmenu zaň nepriznal.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2013